

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGÔ THỊ THU HƯỜNG

**TỔNG HỢP, NGHIÊN CỨU ĐẶC TRƯNG CẤU TRÚC VÀ
HOẠT TÍNH QUANG XÚC TÁC CỦA NANO SPINEL $ZnFe_2O_4$
PHA TẠP Co^{2+}**

LUẬN VĂN THẠC SĨ HÓA HỌC

THÁI NGUYÊN - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGÔ THỊ THU HƯỜNG

**TỔNG HỢP, NGHIÊN CỨU ĐẶC TRƯNG CẤU TRÚC VÀ
HOẠT TÍNH QUANG XÚC TÁC CỦA NANO SPINEL $ZnFe_2O_4$
PHA TẠP Co^{2+}**

Ngành: Hóa vô cơ

Mã số: 8 440 113

LUẬN VĂN THẠC SĨ HÓA HỌC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN THỊ TỔ LOAN

THÁI NGUYÊN -2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi dưới sự hướng dẫn của PGS.TS. Nguyễn Thị Tố Loan. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn này là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả luận văn

Ngô Thị Thu Hương

LỜI CẢM ƠN

Luận văn đã được hoàn thành tại khoa Hóa học, trường Đại học Sư phạm, Đại học Thái Nguyên.

Em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới PGS.TS. Nguyễn Thị Tố Loan người đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ, tạo điều kiện thuận lợi để em hoàn thành luận văn.

Em xin chân thành cảm ơn các thầy, cô giáo trong Ban giám hiệu, phòng Đào tạo, khoa Hóa học - trường Đại học Sư phạm, Đại học Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho em trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu thực hiện đề tài.

Luận văn đã nhận được sự giúp đỡ thực hiện các phép đo của phòng thí nghiệm Hóa vô cơ - trường Đại học sư phạm Thái Nguyên, Khoa Hóa học - trường Đại học Khoa học tự nhiên Hà Nội, Phòng thí nghiệm siêu cấu trúc - Viện Vệ sinh dịch tễ Trung ương, Viện Khoa học Vật liệu. Xin cảm ơn những sự giúp đỡ quý báu này.

Xin chân thành cảm ơn các bạn bè đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ, tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình thực nghiệm và hoàn thành luận văn. Xin gửi lời cảm ơn chân thành đến sự giúp đỡ nhiệt tình của NCS Nguyễn Thị Thúy Hằng - trường Đại học Công nghiệp Thái nguyên.

Sau cùng tôi xin dành lời cảm ơn sâu sắc nhất tới gia đình tôi, bố mẹ tôi, anh em và họ hàng đã cho tôi động lực và quyết tâm hoàn thành bản luận văn.

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2020

Tác giả luận văn

Ngô Thị Thu Hương

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH	viii
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: TỔNG QUAN	2
1.1. Vật liệu nano.....	2
1.1.1. Định nghĩa và phân loại vật liệu nano	2
1.1.2. Tính chất của vật liệu nano.....	3
1.1.3. Ứng dụng của vật liệu nano.....	4
1.1.4. Một số phương pháp tổng hợp vật liệu nano	7
1.1.5. Các phương pháp nghiên cứu vật liệu nano	14
1.2. Tổng quan về vật liệu nano spinel	20
1.2.1. Cấu trúc và phân loại vật liệu spinel	20
1.2.2. Tính chất của spinel.....	22
1.2.3. Một số kết quả nghiên cứu tổng hợp và ứng dụng các nano spinel ferit	23
1.3. Giới thiệu về metylen xanh	26
Chương 2: THỰC NGHIỆM	28
2.1. Dụng cụ, hóa chất, máy móc	28
2.1.1. Dụng cụ, máy móc.....	28
2.1.2. Hóa chất.....	28
2.2. Tổng hợp spinel $\text{Co}_x\text{Zn}_{1-x}\text{Fe}_2\text{O}_4$ ($x = 0 \div 0,1$) bằng phương pháp đốt cháy dung dịch	28
2.3. Các phương pháp nghiên cứu mẫu	29

2.4. Xây dựng đường chuẩn xác định nồng độ metylen xanh.....	29
2.5. Nghiên cứu hoạt tính quang xúc tác phân hủy metylen xanh của các nano spinel.....	30
2.5.1. Khảo sát thời gian đạt cân bằng hấp phụ.....	30
2.5.2. Khảo sát hoạt tính quang xúc tác phân hủy metylen xanh của các mẫu.....	31
Chương 3: KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN.....	32
3.1. Kết quả nghiên cứu vật liệu bằng phương pháp nhiễu xạ Ronghen	32
3.2. Kết quả nghiên cứu vật liệu bằng phương pháp phổ hồng ngoại.....	33
3.3. Kết quả nghiên cứu hình thái học của vật liệu	34
3.4. Kết quả nghiên cứu mẫu bằng phương pháp phổ tán xạ năng lượng tia X.....	36
3.5. Kết quả nghiên cứu hoạt tính quang xúc tác phân hủy metylen xanh của các mẫu	37
3.5.1. Kết quả xác định thời gian đạt cân bằng hấp phụ.....	37
3.5.2. Kết quả nghiên cứu hoạt tính quang xúc tác phân hủy metylen xanh của các mẫu.....	38
3.5.3. Động học của phản ứng	42
KẾT LUẬN.....	44
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	45
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Tên viết tắt	Tên đầy đủ
CH	Cacbohydrazin
CS	Combustion Synthesis
EDX	Energy dispersive X-ray Spectroscopy
GPC	Gas Phase Combustion
IR	Infrared spectra
MB	Methylene xanh
MDH	Malonic dihydrazin axit
ODH	Oxalyl dihydrazin
PGC	Polimer Gel Combustion
RhB	Rhodamine B
SEM	Scanning Electron Microscopy
SHS	Self Propagating High Temperature Synthesis Process
SSC	Solid State Combustion
TC	Tetracycline
TEM	Transmission Electron Microscope
TFTA	Tetra formal trisazine
UV-Vis	Ultraviolet-Visible
XRD	X-Ray Diffraction

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Lượng chất ban đầu trong các mẫu CZF0 ÷ CZF10.....	29
Bảng 2.2. Số liệu xây dựng đường chuẩn xác định nồng độ metylen xanh.....	30
Bảng 3.1. Kích thước tinh thể (r), hằng số mạng (a) và thể tích ô mạng cơ sở (V) của các mẫu CZF0 ÷ CZF10	33
Bảng 3.2. Số sóng của các liên kết M-O ở hóc tứ diện (ν_1) và bát diện (ν_2) của các mẫu CZF0 ÷ CZF10 khi nung ở 500°C	34
Bảng 3.3. Thành phần % khối lượng có trong mẫu CZF0 và CZF8.....	37
Bảng 3.4. Hiệu suất phân hủy MB khi có mặt H ₂ O ₂ và các vật liệu CZF0 ÷ CZF10, sau 300 phút chiếu sáng	40
Bảng 3.5. Bảng giá trị $\ln(C_0/C_t)$ theo thời gian khi có mặt H ₂ O ₂ và các vật liệu CZF0 ÷ CZF10	43
Bảng 3.6. Giá trị hằng số tốc độ phản ứng phân hủy MB khi có mặt H ₂ O ₂ và vật liệu CZF0 ÷ CZF10.....	43

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1.	Một số ví dụ về vật liệu nano: hạt nano (a), ống nano (b), màng nano (c) và vật liệu có cấu trúc nano (d).....	2
Hình 1.2.	Hai phương pháp cơ bản để điều chế vật liệu nano	8
Hình 1.3.	Sơ đồ minh họa tam giác cháy	13
Hình 1.4.	Cấu trúc tinh thể của spinel.....	21
Hình 1.5.	Mẫu $ZnFe_2O_4$ trước và sau khi có từ trường tác dụng	25
Hình 1.6.	Công thức cấu tạo và phổ UV-Vis của dung dịch metylen xanh...	27
Hình 2.1.	Phổ UV-Vis của dung dịch MB (a) và đường chuẩn xác định nồng độ MB (b).....	30
Hình 3.1.	Giản đồ XRD của mẫu CZF0÷CZF10 khi nung ở 500°C.....	32
Hình 3.2.	Phổ IR của mẫu CZF0 ÷CZF10 khi nung ở 500°C.....	34
Hình 3.3.	Ảnh hiển vi điện tử quét (SEM) của mẫu CZF0	35
Hình 3.4.	Ảnh hiển vi điện tử quét (SEM) của mẫu CZF8	35
Hình 3.5.	Ảnh hiển vi điện tử truyền qua (TEM) của mẫu CZF0.....	35
Hình 3.6.	Ảnh hiển vi điện tử truyền qua (TEM) của mẫu CZF8.....	36
Hình 3.7.	Phổ EDX của vật liệu CZF0.....	36
Hình 3.8.	Phổ EDX của vật liệu CZF8.....	37
Hình 3.9.	Phổ UV-Vis của dung dịch MB theo thời gian khi có mặt vật liệu CZF0, ở trong bóng tối.....	38
Hình 3.10.	Phổ UV-Vis của dung dịch MB theo thời gian khi chỉ có mặt H_2O_2 (a), CZF0 + chiếu sáng (b).....	39
Hình 3.11.	Phổ UV-Vis của dung dịch MB theo thời gian chiếu sáng khi có mặt đồng thời H_2O_2 và vật liệu CZF0; CZF2.....	39
Hình 3.12.	Phổ UV-Vis của dung dịch MB theo thời gian khi chiếu sáng có mặt đồng thời H_2O_2 và vật liệu CZF4; CZF6.....	40
Hình 3.13.	Phổ UV-Vis của dung dịch MB theo thời gian chiếu sáng khi có mặt đồng thời H_2O_2 và vật liệu CZF8; CZF10	40
Hình 3.14.	Minh họa cơ chế phân hủy quang xúc tác RhB trên chất xúc tác $ZnFe_2O_4$	41
Hình 3.15.	Sự phụ thuộc $\ln(C_0/C_t)$ vào thời gian khi có mặt H_2O_2 và vật liệu CZF0 ÷CZF10	43